

Opgave 6 – Leefomgeving: Waterbeheer in tijden van droogte

Bij deze opgave horen de bronnen 16 tot en met 18.

In Nederland komt een overschot aan water vaker voor dan een tekort aan water. De verwachting is dat door klimaatverandering vaker watertekorten in Nederland kunnen ontstaan.

- 2p **23** Geef
- de **twee** oorzaken waardoor in Nederland een overschot aan water vaker voorkomt dan een tekort aan water;
 - de klimatologische oorzaak waardoor in Nederland steeds vaker watertekorten kunnen ontstaan.

Gebruik de bronnen 16 en 17.

In 2018 is besloten het beheer van het waterpeil in het IJsselmeer flexibeler te maken. De 'hoofdkranen' in de Afsluitdijk vervullen hierin een belangrijke functie.

- 3p **24** Geef aan welke functie de hoofdkranen in de Afsluitdijk hebben bij het beheer van het waterpeil in het IJsselmeer. Beredeneer vervolgens waarom het waterpeil in het IJsselmeer in de zomer hoger gehouden wordt dan in de winter.

Gebruik de bronnen 16 en 18 en het kaartenkatern.

Bij het verdelen van water aan de hand van de verdringingsreeks zal het westen van Nederland tijdens extreme droogte vaak prioriteit krijgen.

- 2p **25** Geef voor deze keuze
- een argument vanuit de dimensie natuur;
 - een argument vanuit een andere dimensie.

Tijdens extreme droogte is niet alleen het tekort aan zoet water een probleem. De waterkwaliteit kan ook in gevaar komen, vooral in het westen van Nederland.

- 1p **26** Geef aan waardoor tijdens extreme droogte vooral in het westen van Nederland de waterkwaliteit in gevaar komt.

Opgave 6 – Leefomgeving: Waterbeheer in tijden van droogte

bron 16

De waterkamer in Lelystad

De zomer van 2018 was extreem droog. Aan het einde van de zomer bedroeg het neerslagtekort gemiddeld 305 mm.

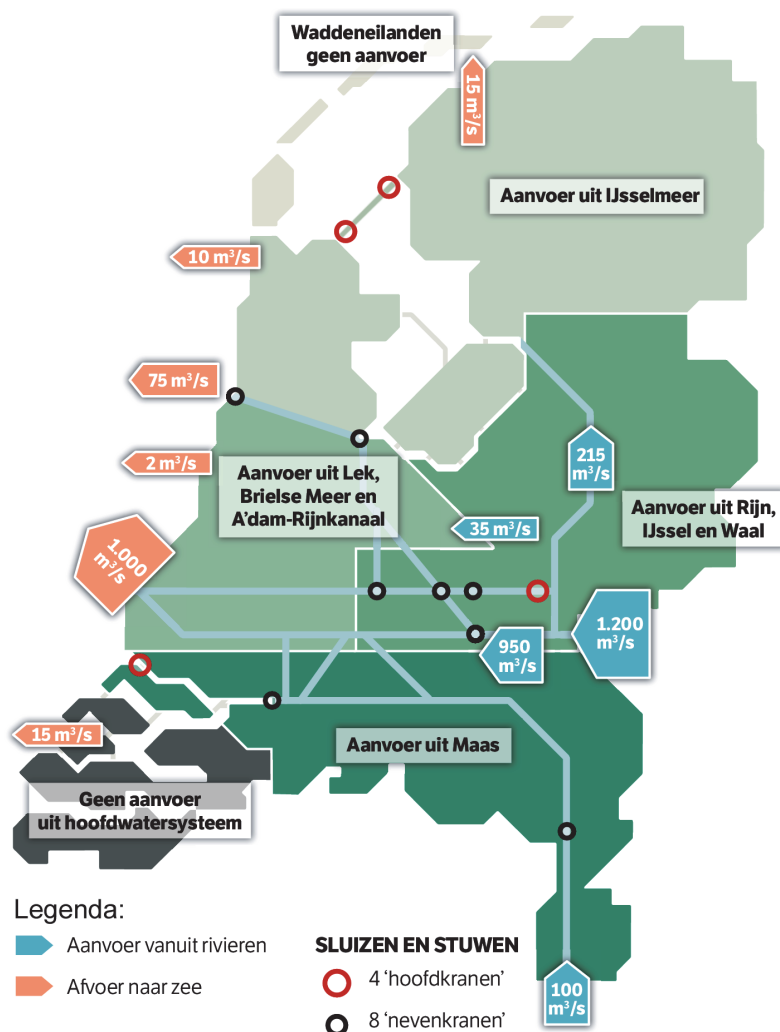
Tijdens perioden van extreme droogte (of tijdens een wateroverschot) komen waterbeheerders bij elkaar in de 'waterkamer' in Lelystad. Zij verzamelen van de waterinstanties data op verschillende schaalniveaus. Op basis van deze data en de weersverwachting wordt het water over Nederland verdeeld (zie bron 17). De waterbeheerders beslissen over de maatregelen die genomen moeten worden. In tijden van extreme droogte worden beslissingen genomen op basis van de verdringingsreeks (zie bron 18).

Maatregel tijdens langdurige droogte: beregening van veendijken

bron 17

Waterverdeling in de zomer

bron 18

De verdringingsreeks

De verdringingsreeks geeft de rangorde van maatschappelijke behoeften aan die bij de verdeling van het beschikbare water in tijden van droogte wordt gehanteerd.

categorie 1	categorie 2	categorie 3	categorie 4
De veiligheid garanderen en het voorkomen van onomkeerbare schade als gevolg van inklinking van veen.	Voorkomen dat de drinkwater- en energievoorziening in gevaar komt.	Voorkomen dat de voedselvoorziening in gevaar komt. Er moet voldoende water zijn om kapitaalintensieve gewassen te beregenen.	Overige belangen zoals, waterrecreatie, kleinschalige landbouwactiviteiten en binnenvisserij veiligstellen.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.